

Brud, proteser og knogleskør *coronavid*

For 33 år siden brækkede Annie Andersen håndleddet og fik kort efter diagnosticeret knogleskørhed i forbindelse med et hospitalsforsøg. Det blev begyndelsen på et langt forløb med fald, brud og proteser – og siden en coronakrise, der medførte isolation, sparsomme familiebesøg og en masse hækling til Røde Kors.

58-årige Annie Andersen var i 1987 på vej ud for at aflevere tomme flasker efter en nytårsfest, da hun faldt og brækkede håndleddet på det glatte fortov. Skadestuen satte armen sammen, og Annie sendt blev sendt hjem med gips. Kort tid efter kontaktede hospitalet hende imidlertid igen.

“Overlæge Bente Langdahl og hendes kolleger på Aarhus Amtssygehus var i gang med et forsøg, der gik ud på at opspore patienter med knogleskørhed. Jeg fik derfor tilbud om at blive undersøgt, og det viste sig, at jeg havde sygdommen. Det var helt tilfældigt, men sørme heldigt, at få stillet diagnosen så tidligt,” fortæller den i dag 91-årige Annie. Bente Langdahl har siden igangsat flere andre forsøg, som Annie med glæde har deltaget i, da de har bidraget til at give hende en stor viden på området.

“Selvom knogleskørhed er arveligt, tror jeg ikke, at nogen i min familie har haft det, og jeg vidste ikke ret meget om sygdommen, før jeg selv fik den. I dag forsøger jeg at holde mig ajour om knog-

leskørhed gennem Osteoporoseforeningen. Desuden er jeg meget opmærksom på, at mine to døtre bliver tjekket med jævne mellemrum, og at de er opmærksomme på at forebygge” siger Annie.

” Coronakrisen vendte op og ned på hverdagen.

Tre somre, tre brud

I 1999, tolv år efter håndledsbruddet, brækkede Annie hoften i forbindelse med et fald. Derefter brækkede hun kravebenet i 2002, begge lårbæne i 2003 og albuen i 2004:

“Jeg brækkede nye knogler tre somre i træk. Og bruddene var så alvorlige, at begge mine lårbæne og min albue er proteser i dag. I starten gik albueprotesen en smule ud over førligheden i fingrene i den ene arm, men i dag fungerer det fint, synes jeg.”

Annie fortæller desuden, at hun også har fået cement i et af sine fire sammenfald i rygsøjlen:

“Cementen har hjulpet meget, og jeg har i dag overhovedet ikke smerter i ryggen. I dag tager jeg medicin – Prolia – og tidligere har jeg fået indsprøjtninger med Forsteo igennem 1,5 år. Det har bestemt lindret smerterne, men jeg føler, at de mange operationer i fuld narkose har taget lidt af hukkommelsen hver gang,” bemærker Annie.

“Men overordnet set er jeg enormt heldig. Rigtig mange, der lever med sammenfald i ryggen, har daglige smerter, og det er jeg forskånet for. Jeg har igennem mange år kunnet bevæge mig og gå nogenlunde ubesværet, og det er jeg taknemmelig for – det er ikke alle i min alder, der kan det. Det er først for nylig, at jeg er begyndt at føle en smule svimmelhed, når jeg går, men så får jeg naboerne eller min familie til at hjælpe mig, når jeg for eksempel skal ud at købe ind,” fortæller hun.

” Mine tal er stabile nu, og da jeg faldt sidste sommer, brækkede jeg ikke noget.

Skøre knogler i coronatid

Annie klarer i det store hele sig selv, men coronakrisen, der for alvor satte ind i marts måned, vendte op og ned på hverdagen:

”Selvom min mand døde for tre år siden, og jeg bor alene, har jeg almindeligvis masser at tage mig til; Jeg går fx i AO Pensionistklub hver tirsdag, til morgensang i Viby Kirke om onsdagen og deltager i mange aktiviteter på Marselisborg Centret. Herudover har jeg igennem 62 år været aktiv i Røde Kors. Igennem flere år er jeg kommet der mindst en gang om ugen, og har stået for at klippe kjoler og hækle tæpper til katastrofeområder. Men coronakrisen og alle de aflysninger, den medførte, satte en kedelig stopper for turene ud af huset,” siger Annie og fortsætter:

”Mine børn og børnebørn har været søde til at hjælpe mig og passe på mig. I de første måneder, hvor det stod allerværst til, købte de ind for mig, stillede varerne ved døren og kørte væk igen med det samme af skræk for at smitte mig, og så var jeg ellers som så mange andre overladt til mig selv. Der følte som en meget lang periode at være helt alene i sin lejlighed uden at kunne gå ud. Jeg brugte mere tid end nogensinde på at hækle til Røde Kors i den periode. Jeg syede sågar også

Selvom Annie Andersens har været udsat for flere knoglebrud end de fleste, klarer hun stort set alt selv, og kalenderen er fyldt med mange forskelligartede aktiviteter.

gardiner til Osteoporoseforeningens hovedkontor i Aarhus, hvor min datter arbejder. Hvis jeg ikke havde haft mit håndarbejde, ved jeg ikke, hvordan jeg skulle have klaret al den isolation!”

I dag er Annie heldigvis begyndt at handle igen, og både familie og naboer inviteres atter indenfor til en snak og en kop kaffe. Og Annie nyder, at det hele ser ud til at lysne igen – også med knoglerne:

”Jeg er heldig, at jeg har en stor, kærlig familie – jeg har både døtre, børnebørn og oldebørn, og de har været en kæmpehjælp under hele mit sygdomsforløb og

også under coronakrisen. Samtidig fornemmer jeg, at det overordnet set skrider fremad med mine knogler, for mine tal er stabile nu, og da jeg faldt sidste sommer, brækkede jeg ikke noget. Så nu glæder jeg mig bare til, at hverdagen kommer helt tilbage til normalen igen,” konkluderer hun.